

Gentiana cruciata

goryczka krzyżowa

Krajowa bylina o kępiastym pokroju i wyprostowanych pędach, dekoracyjna dzięki intensywnie niebieskim kwiatom pojawiającym się późnym latem i na początku jesieni. Tworzy kępy złożone z wyrastających u podstawy, prawie nierozgałęzionych łodyg dorastających do wysokości 60 cm. Liście ma ciemnozielone, błyszczące, ułożone na pędach naprzeciwległe, przy czym największe są zazwyczaj w ich górnej części. Gdy patrzy się na roślinę z góry, są ułożone na krzyż, stąd nazwa gatunku. Liście są jajowatolancetowate, bezogonkowe i mogą osiągać do 10 cm długości przy 2 cm szerokości. Kwiaty skupione w główkowate kwiatostany na szczytach pędach oraz w kątach najwyższych liści pojawiają się od sierpnia do września. Są skierowane do góry, duże, trąbkowate, na przekroju czworoboczne, z zewnątrz intensywnie niebieskie, wewnątrz białoniebieskie. Chętnie odwiedzają je motyle i inne owady zapylające. To jedna z łatwiejszych w uprawie goryczek. Najlepiej rośnie na stanowiskach słonecznych lub tylko lekko ocienionych, gdyż w naturze występuje zazwyczaj na obrzeżach lasu i na śródleśnych polanach. Wystarczy jej przeciętna, umiarkowanie wilgotna, ale przepuszczalna gleba ogrodowa. Zdomowiana toleruje susze oraz gorsze podłoże, nawet gliniaste. Jest bardzo wrażliwa na uszkodzenie korzeni i nie lubi przesadzania. Roślina całkowicie odporna na mróz. Przydatna na rabaty bylinowe, do ogrodów skalnych i kompozycji naturalistycznych. Kwiaty można ścinać do wazonów. Jest rośliną żywicielską zagrożonego w Polsce wyginięciem motyla – modraszka Rebelka.

autorzy opisu tekstowego: Wojciech Górka; Związek Szkółkarzy Polskich

zasięg geograficzny	Europa środkowa i południowa, Azja wschodnia
grupa roślin	byliny
grupa użytkowa	byliny
forma	bylina
siła wzrostu	wzrost typowy dla gatunku
pokrój	kępiasty
docelowa wysokość	od 0,5 m do 1 m
barwa liści (igieł)	ciemnozielone
zimozieloność liści (igieł)	liście opadające na zimę
rodzaj kwiatów	pojedyncze kwiatostan
barwa kwiatów	niebieskie
pora kwitnienia	wrzesień sierpień
nasłonecznienie	stanowisko słoneczne stanowisko półcieniste

wilgotność	podłoże umiarkowanie wilgotne
ph podłoża	roślina tolerancyjna odczyn lekko kwaśny do obojętnego
rodzaj gleby	przeiętna ogrodowa gliniasta roślina tolerancyjna
walory	roślina wabiąca owady zapylające ozdobne z kwiatów
	w grupach kwiaty cięte rabaty
zastosowanie	kompozycje naturalistyczne (parki i ogrody) ogrody skalne ogrody przydomowe soliter (pojedynczo)
strefa	3

autorzy opisu tabelarycznego: Wojciech Górka; , Związek Szkółkarzy Polskich;

Producenci *Gentiana cruciata* w Polsce

BARCIKOWSCY Włodzisław Barcikowski, Izabela Ławicka Szkołka Bylin, Traw, Paproci, Ziół i Krzewów
 DĘBSKI Krzysztof Gospodarstwo Ogrodniczo-Szkółkarskie
 HORTULUS Piotr Bigoński Gospodarstwo Rolne Szkołka Roślin Ozdobnych